

literatura
XAVIER ALIAGA

Potser la connexió siga un altra, però 'L'eternitat enamorada. Notes d'un dietari, 2016-2017', de Josep Igual, premi Joan Fuster dels Octubre, és tot just una declaració d'amor etern al dietarisme que mira amb consistència el llegat del mestre de Sueca i altres autors com Josep Pla. Una tradició que Igual perllonga amb estima, rigor i alè líric.

Declaració d'amor etern al dietarisme

L'eternitat enamorada.
Notes d'un dietari,
2016-2017
JOSEP IGUAL

Premi Joan Fuster d'Assaig
Tres i Quatre, València, 2020
Dietari, 317 pàgines

És curiós, però encara no s'havia inscrit en el palmarès dels premis Joan Fuster dels Octubre un subgènere tan fusterià com el dietarisme esquitxat d'aforismes. *L'eternitat enamorada* de Josep Igual (Benicarló, 1966), premi del 2019 publicat aquest convuls 2020, per fi posa el fil a l'agulla. Amb el punt de justícia poètica que haja estat precisament aquest benicarlano arrelat al delta de l'Ebre, músic i escriptor que, al costat d'una nodrida obra poètica i narrativa, té una apreciada producció dietarística que podeu llegir en volums com *L'incert alberg* (2016).

L'eternitat enamorada és un digne continuador d'aquesta obra i de la tradició de la qual s'abeura. Així, els aforismes d'Igual són incisius i substanciosos. Trobareu efluvis fusterians ("Fins moltes opinions ignorants tenen, sense saber-ho, és clar, tota una bibliografia al darrere") i esplèndids flaixos entre l'aforisme clàssic i els versos segrestats: "Canviar regularment l'aigua a les preguntes". O també: "La tristesa, gentilesa del cos diplomàtic del dolor".

Del dietari destaquen els abundosos comentaris culturals, ancorats en morts recents o aniversaris que li permeten transitar d'Ettore Scola a David Bowie,

de Dario Fo a Roland Barthes. De vegades, no cal cap pretext cronològic, com ara quan fa comparèixer Patrick Modiano o Joan Baez, en funció del que està llegint o escoltant. I, per descomptat, Josep Pla o Joan Fuster són invocats amb la fruïció. Del de Sueca, escriu: "Fuster ens ha ensenyat a mirar i pensar críticament les realitats, que no és poca cosa. Sense dubte, per a mi ha estat un dels models més determinants. Pel seu assaigisme diguem-ne pur, vull dir a banda dels papers de servei cívic que li tocà fer, és un autor pasteuritzat al qual sempre convé retornar".

En la mesura que els referents són més coneguts, costa més d'aportar alguna idea no erosionada, però la cultura enciclopèdica d'Igual atrapa sovint enfocaments valuosos. I potser per la seua pròpia condició d'escriptor en els marges ("només sóc un més entre dotzenes i dotzenes d'invisibilitzats", diu en algun moment), l'interès augmenta quan introdueix els lectors en autories més subterrànies, com les de Ventura Ametller, Juli Bustamante, Alejandro Rossi, Kjell Askildsen, Georges Perec o Adolfo Cuetto, entre molts més.

En paral·lel, hi ha el cronista en temps real que reflecteix un perío-

cinema

Esteve Plantada, ens parla del film 'A land imagined' del director Yeo Siew Hua, jove cineasta singapurès

televisió

La plataforma Starzplay ha adquirit sèries de molta qualitat, que han fet que sigui una opció ben interessant

PRATS I CAMPS

de convuls que té el clímax en els fets d'octubre del 2017. És una visió que bateja amb les palpitations de l'independentisme, de les il·lusions pel vigor cívic i l'estupefacció per les respostes autoritàries de l'Estat. No exempta d'esperit autocrític i olfacte, com ara quan enumera "en alguns entorns" el que considera "bombolles d'ingenuïtat o desinformació". "Alguns alegres candors fan la impressió que no saben amb qui les les heuen", dictamina amb un escepticisme molt fusterià, compatible amb l'excitació del moment històric, amb la ràbia de la repressió i amb els anhels i esperances ajornats. "Hem tingut sis segons de República Catalana. Sis segons que duraran anys, en un sentit o altre", dictamina.

Dit tot això, quan la prosa d'Igual s'enlaira, quan guanya en perfils propis, és en l'anotació quotidiana, com ara quan descriu el nomadisme del músic o quan aborda viatges i itineraris. Passatges de factura planiana llegidors i amens, de vegades excelsos literàriament com en el sinestèsic perfil d'un casal de jubilats. Trobarem això i els petits moments intransferibles en què la col·lectivitat és una remor de fons i el dietarista es tanca en la closca. Llavors, el lirisme agafa les regnes, els ulls dels lectors espuernen i els cervells dels tastadors de delicadeses veuen encesa les neurones com llums de Nadal.

Recomanem, entre molts, un fragment resplendent i trist que comença:

"Hi ha el lliuri blau entre l'empastifada de la sordidesa". O la tendresa continguda en els textos que dedica al seu gos malalt, "amoïnat amb la malaltia de la tendresa peluda que em fa tanta companyia". Un passar la vida amb instants colpidors: "La matinera lenta de costum. Els pardals atrafegats dels patis silencis, la tinta, el groc dels dits suïcides, l'ull que mira i és en ser vist el carilló venecià que repenses en la innocència escumosa del planejar capricios i reparador, la seguida amenaçada pels qui no concedeixen el benefici del dubte (...)".

Esriptura tocada per la gràcia. Fragments que justifiquen un passeig que és bastant més que una declaració d'amor.

@xavialiaga